

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей діяльності фінансового сектору у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Друге і третє речення частини другої статті 386 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18–22, ст. 144) виключити.

2. Абзаци шостий і сьомий частини першої статті 2 Закону України "Про режим іноземного інвестування" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 19, ст. 80; 2009 р., № 52, ст. 763) викласти в такій редакції:

"грошових вимог та права на вимоги виконання договірних зобов'язань; прав інтелектуальної власності, вартість яких в іноземній валюті підтверджена згідно із законами (процедурами) країни інвестора або міжнародними торговельними звичаями, а також підтверджена експертною оцінкою в Україні, включаючи легалізовані на території України авторські права, права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, ноу-хау тощо".

3. У Законі України "Про Національний банк України" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

1) пункт 18 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

"18) здійснює відповідно до закону державну політику у сфері охорони державної таємниці, у тому числі в системі Національного банку, бере участь в організаційно-правових заходах щодо охорони державної таємниці";

2) в абзаці тридцятому пункту 1 частини першої статті 15 слова "приймає рішення" виключити;

3) пункт 10 частини десятої статті 20 в редакції Закону України від 19 жовтня 2021 року № 1811–IX вважати пунктом 11;

4) частину першу статті 42 доповнити пунктом 16¹ такого змісту:

"16¹) веде під час особливого періоду у визначеному ним порядку рахунки державних органів, призначені для забезпечення потреб держави у відсічі збройної агресії проти України або ліквідації збройного конфлікту та ліквідації їх наслідків, а також для благодійних пожертв та гуманітарної допомоги".

4. Розділ IX "Прикінцеві положення" Закону України "Про кредитні спілки" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 15, ст. 101 із наступними змінами) доповнити пунктами 8–15 такого змісту:

"8. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–IX, спостережна рада кредитної спілки має право прийняти рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки.

Тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки передбачає, що кредитна спілка не здійснює діяльності щодо:

залучення та повернення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, виплату процентів на внески (вклади) членів кредитної спілки;

надання кредитів членам кредитної спілки, іншим кредитним спілкам, оплати за дорученням своїх членів вартості товарів, робіт і послуг у межах наданих таким членам кредитів, крім приймання платежів у погашення заборгованості за наданими кредитами;

заміни забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами на суму забезпечення, що є меншою за суму заборгованості за кредитним договором, крім випадків, якщо заставлене майно було втрачено/пошкоджено внаслідок воєнних дій;

виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород особам, які перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди таким особам;

збільшення обсягів капітальних інвестицій за основними засобами та нематеріальними активами, що забезпечують діяльність кредитної спілки, але не забезпечують отримання доходу, крім нерухомого майна, що перейшло у власність кредитної спілки на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави;

подання фінансової звітності та інших звітних даних до Національного банку України.

Тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки може тривати протягом строку, який починається з дати, з якої кредитна спілка тимчасово зупинила свою діяльність, і закінчується із спливом 90 календарних днів після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

9. Кредитна спілка зобов'язана протягом п'яти робочих днів з дня прийняття спостережною радою рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки повідомити Національний банк України про таке рішення та оприлюднити його на своєму веб-сайті (за наявності технічної можливості). Таке повідомлення має містити інформацію про дату, з якої кредитна спілка тимчасово зупиняє свою діяльність, та протокол або копію протоколу засідання спостережної ради, яким оформлено прийняття відповідного рішення.

10. Протягом періоду тимчасового зупинення діяльності кредитна спілка здійснює розрахунки виключно через її поточні рахунки в банку.

11. Кредитна спілка, спостережна рада якої прийняла рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки, відновлює свою діяльність на 91 календарний день після припинення або скасування воєнного стану в Україні без необхідності прийняття рішення спостережної ради про відновлення діяльності кредитної спілки.

Спостережна рада кредитної спілки може прийняти рішення про відновлення діяльності кредитної спілки раніше строку, встановленого абзацом першим цього пункту.

У такому разі кредитна спілка зобов'язана протягом п'яти календарних днів з дня прийняття відповідного рішення спостережної ради повідомити Національний банк України про відновлення своєї діяльності та оприлюднити відповідне рішення на своєму веб-сайті (за наявності технічної можливості). Таке повідомлення має містити інформацію про дату, з якої кредитна спілка відновлює свою діяльність, та протокол або копію протоколу засідання спостережної ради, яким оформлено прийняття відповідного рішення.

Після відновлення діяльності кредитної спілки всі зобов'язання за договорами, строк виконання яких настав протягом періоду тимчасового зупинення діяльності кредитної спілки, підлягають виконанню в повному обсязі.

Строк повернення внесків (вкладів) членів кредитної спілки та виплати процентів, нарахованих на внески (вклади) членів кредитної спілки, який припадає на період тимчасового зупинення діяльності кредитної спілки, вважається таким, що настає на 121 календарний день після припинення чи скасування воєнного стану в Україні або на 31 календарний день із дня відновлення діяльності кредитної спілки за рішенням її спостережної ради.

12. Після відновлення своєї діяльності кредитна спілка зобов'язана подавати фінансову звітність та звітні дані до Національного банку України у строки, визначені нормативно-правовими актами Національного банку України.

13. Кредитна спілка, спостережна рада якої прийняла рішення про тимчасове зупинення діяльності кредитної спілки, зобов'язана протягом 30 календарних днів з дня відновлення своєї діяльності подати до Національного банку України план відновлення діяльності кредитної спілки (далі – план відновлення діяльності), складений згідно з вимогами, встановленими нормативно-правовими актами Національного банку України.

Національний банк України протягом 15 робочих днів з дня отримання плану відновлення діяльності оцінює його та повідомляє про прийнятність плану відновлення діяльності або надає кредитній спілці зауваження до плану відновлення діяльності. Кредитна спілка зобов'язана врахувати надані зауваження та подати до Національного банку України доопрацьований план відновлення діяльності протягом 15 робочих днів з дня отримання зауважень Національного банку України. Якщо Національний банк України не повідомив кредитну спілку про прийнятність плану відновлення діяльності та не надав зауважень до плану відновлення діяльності/доопрацьованого плану відновлення діяльності у зазначений строк, такий план відновлення діяльності вважається прийнятним.

Дія цього пункту не поширюється на кредитні спілки, які відновили свою діяльність до дня припинення або скасування воєнного стану в Україні.

14. Національний банк України має право застосувати до кредитної спілки, яка порушила вимоги пунктів 8–13 цього розділу, заходи впливу відповідно до закону.

15. Установити, що у разі завершення строку повноважень членів спостережної ради, членів ревізійної комісії кредитної спілки до завершення чи скасування воєнного стану в Україні повноваження таких членів спостережної ради, членів ревізійної комісії продовжуються в повному обсязі до дати проведення загальних зборів членів кредитної спілки у порядку, встановленому цим Законом".

5. Розділ VII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами) доповнити пунктом 11² такого змісту:

"11². Установити, що на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, президія МТСБУ, а якщо повноважне засідання президії МТСБУ не скликається протягом 14 днів – дирекція МТСБУ

має право прийняти рішення про направлення вільних до розміщення коштів централізованих страхових резервних фондів, створених при МТСБУ, для придбання облігацій внутрішньої державної позики "Військові облігації".

6. Частину четверту статті 6 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564 із наступними змінами):

"4. Нормативно-правові акти Фонду, крім випадків, передбачених абзацом другим цієї частини, підлягають державній реєстрації в порядку, встановленому законодавством.

Нормативно-правові акти Фонду щодо особливостей функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, виведення неплатоспроможних банків з ринку та здійснення ліквідації банків в умовах воєнного стану чи під час особливого періоду набирають чинності з дня їх офіційного опублікування, якщо більш пізній строк набрання чинності не передбачений таким актом. Офіційним опублікуванням такого нормативно-правового акта Фонду вважається перше опублікування його повного тексту в одному з періодичних друкованих видань – "Офіційному віснику України", газетах "Урядовий кур'єр", "Голос України" або перше розміщення на офіційному веб-сайті Фонду".

7. В абзаці першому пункту 2 статті 31 Закону України "Про фінансову реструктуризацію" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 32, ст. 555; 2019 р., № 42, ст. 237) слова "через шість років з дня набрання ним чинності" замінити цифрами та словами "1 січня 2028 року".

8. У Законі України "Про валюту і валютні операції" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 30, ст. 239 із наступними змінами):

1) частину другу статті 1 після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Терміни "користувач" та "платіжний рахунок" вживаються в цьому Законі у значеннях, визначених Законом України "Про платіжні послуги".

У зв'язку з цим абзаци п'ятий і шостий вважати відповідно абзацами шостим і сьомим;

2) абзац третій частини сьомої статті 11 викласти в такій редакції:

"Уповноважені установи на безоплатній основі обмінюються інформацією про належність рахунків клієнтів або користувачів, відкритих у цих установах, до банківських рахунків, платіжних рахунків, власниками яких є нерезиденти, з метою здійснення валютного нагляду за валютними операціями, що здійснюються через ці уповноважені установи. Національний банк України встановлює порядок ведення та використання уповноваженими установами записів реєстру рахунків інформаційної системи, що забезпечує збирання, накопичення, зберігання, доступ та використання уповноваженими

установами інформації про належність рахунків до банківських рахунків, платіжних рахунків, власниками яких є нерезиденти".

9. У Законі України "Про платіжні послуги" від 30 червня 2021 року № 1591–ІХ:

1) статтю 2 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. У разі запровадження Національним банком України заходів захисту відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції" норми цього Закону застосовуються під час проведення платіжних операцій, надання фінансових платіжних послуг з урахуванням таких заходів захисту";

2) в абзаці першому пункту 1 розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" слова і цифри "через 12 місяців з дня набрання ним чинності" замінити словами і цифрами "з 1 грудня 2022 року".

10. Пункт 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" від 3 березня 2022 року № 2115–ІХ доповнити підпунктами 6 і 7 такого змісту:

"6) дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Національного банку України банками, іншими фінансовими установами, особами, які здійснюють діяльність на ринках фінансових послуг, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, та іншими особами, діяльність яких перевіряється Національним банком України відповідно до закону (далі – піднаглядні Національному банку України особи), звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність) та іншої інформації і документів, на оприлюднення такої звітності, а також на перевірку своєчасності та повноти її подання.

Піднаглядні Національному банку України особи:

подають до Національного банку України звітність (іншу, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність) та оприлюднюють її відповідно до вимог щодо складання, подання та оприлюднення звітності, встановлених Національним банком України;

зобов'язані подавати до Національного банку України (у тому числі на його запит або вимогу) іншу інформацію та документи відповідно до встановлених законодавством України вимог.

Піднаглядним Національному банку України особам, які протягом 30 календарних днів після закінчення граничного строку, встановленого законодавством, не подали звітність, визначену абзацом третім цього підпункту, забороняється укладати нові договори про надання фінансових

послуг та вносити зміни до чинних договорів щодо збільшення їхніх зобов'язань за такими договорами. Право зазначених у цьому абзаці осіб укладати нові договори про надання фінансових послуг та вносити зміни до чинних договорів щодо збільшення їхніх зобов'язань за такими договорами відновлюється з дня, наступного за днем подання до Національного банку України звітності відповідно до вимог, встановлених Національним банком України.

До піднаглядних Національному банку України осіб, місцезнаходженням яких є населені пункти територіальних громад, включені до переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), що формується у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, на період перебування територіальної громади у такому переліку та протягом трьох місяців після її виключення з цього переліку не застосовуються передбачені законом заходи впливу за неподання чи несвоєчасне подання звітності, іншої інформації та/або документів, визначених абзацами третім і четвертим цього підпункту;

7) дія підпунктів 1 і 4 цього пункту не поширюється на подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку учасниками ринків капіталу та професійними учасниками організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, звітних даних та іншої звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність), на розкриття таких даних, а також на перевірку своєчасності та повноти їх подання.

Учасники ринків капіталу та професійні учасники організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку:

подають до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку звітні дані та іншу звітність (іншу, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність), а також у інший спосіб розкривають їх відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

зобов'язані подавати Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку (у тому числі на її запит або вимогу) іншу інформацію та документи відповідно до встановлених законодавством України вимог.

Учасникам ринків капіталу та професійним учасникам організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, які протягом 30 календарних днів після закінчення граничного строку, встановленого законодавством, не подали звітність, визначену абзацом третім цього підпункту, забороняється укладати будь-які нові договори у процесі провадження професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках та вносити зміни до чинних договорів щодо збільшення їхніх зобов'язань за такими договорами. Право зазначених у цьому абзаці осіб укладати будь-які нові договори у процесі провадження професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках та вносити зміни до чинних договорів щодо збільшення їхніх зобов'язань за такими договорами відновлюється з дня, наступного за днем подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку звітності відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

До учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, місцезнаходженням яких є населені пункти територіальних громад, включені до переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), що формується у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, на період перебування територіальної громади у такому переліку та протягом трьох місяців після її виключення з цього переліку не застосовуються передбачені законом заходи впливу за неподання чи несвоєчасне подання звітності, іншої інформації та/або документів, визначених абзацами третім і четвертим цього підпункту".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім пункту 8 і підпункту 1 пункту 9 розділу I цього Закону, які набирають чинності з 1 грудня 2022 року.

2. Національному банку України до 1 грудня 2022 року забезпечити прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на запровадження заходів захисту, визначених Законом України "Про валюту і валютні операції", що застосовуються під час проведення платіжних операцій/надання фінансових платіжних послуг у зв'язку з наявністю ознак та (або) обставин, передбачених Законом України "Про валюту і валютні операції".

3. Установити, що:

1) нормативно-правові акти Національного банку України, прийняті відповідно до пункту 2 цього розділу і якими запроваджуються заходи захисту, що застосовуються під час проведення платіжних операцій, надання фінансових платіжних послуг, діють до визнання їх Національним банком України такими, що втратили чинність;

2) Національний банк України зобов'язаний оприлюднити нормативно-правові акти, прийняті відповідно до пункту 2 цього розділу, не пізніше 1 грудня 2022 року;

3) до нормативно-правових актів Національного банку України, прийнятих відповідно до пункту 2 цього розділу, не застосовуються положення Закону України "Про валюту і валютні операції" щодо строку дії заходу (заходів) захисту та щодо надання звіту про запровадження заходу (заходів) захисту, а також положення статті 7¹ Закону України "Про Національний банк України" щодо підтвердження наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи країни, відповідним рішенням Ради з фінансової стабільності.

4. Установити, що піднаглядні Національному банку України особи, визначені пунктом 10 розділу I цього Закону, які станом на день набрання чинності цим Законом не здійснювали подання до Національного банку України звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність), іншої інформації і документів та оприлюднення цієї звітності, подають до Національного банку України таку звітність, іншу інформацію і документи та оприлюднюють таку звітність відповідно до вимог, встановлених Національним банком України, протягом 60 календарних днів з дня набрання чинності цим Законом за весь період неподання звітності, іншої інформації і документів та неоприлюднення такої звітності.

5. Установити, що учасники ринків капіталу та професійні учасники організованих товарних ринків, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, які станом на день набрання чинності цим Законом не здійснювали подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку звітних даних та іншої звітності (іншої, ніж фінансова звітність та аудиторські звіти за результатами обов'язкового аудиту річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності, якщо відповідно до законодавства України необхідно скласти консолідовану фінансову звітність), іншої інформації і документів та розкриття таких звітних даних (такої звітності), подають до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку такі звітні дані (таку звітність), іншу інформацію і документи та розкривають такі звітні дані (таку звітність) відповідно до вимог, встановлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, протягом 60 календарних днів з дня набрання чинності цим Законом за весь період неподання звітних даних (звітності), іншої інформації і документів та нерозкриття таких звітних даних (такої звітності).

6. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

7. Національному банку України та Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради
України

Р. СТЕФАНЧУК

м. К и ї в
27 липня 2022 року
№ 2463–IX

